

සීමාසහිත ලංකා සළසල සමාගමේ 2022 අප්‍රේල් 01 දින සිට 2023 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් ගිණුම් වර්ෂයේ ගනුදෙනු පිළිබඳ විගණකාධිපති වාර්තාව

සීමාසහිත ලංකා සළසල සමාගමේ (“සමාගම”) 2023 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂයෙහි මෙහෙයුම් කටයුතු පිළිබඳව ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. 2007 අංක 07 දරන සමාගම් පනතේ 150(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව ඉදිරිපත් කළ යුතු 2010/2011 වර්ෂයේ සිට 2022/2023 දක්වා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 2023 නොවැම්බර් 30 දින වන විටත් ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි. ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154 (6) ව්‍යවස්ථාව ප්‍රකාරව මා විසින් පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි අදහස් කරන සමාගමේ ක්‍රියාකාරීත්වය සම්බන්ධයෙන් වූ මාගේ නිරීක්ෂණ මෙම වාර්තාවේ ඇතුළත් වේ.

1.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම
 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව, සෑම විගණනය කරනු ලබන අස්ථිතයක් විසින්ම එම අස්ථිතය සම්බන්ධව වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය. එම පනතේ 16(2) වගන්තිය ප්‍රකාරව, සෑම විගණනය කරනු ලබන අස්ථිතයක් සම්බන්ධයෙන් වූ වාර්ෂික මූල්‍ය ප්‍රකාශ, රීති මඟින් දක්වනු ලැබිය හැකි පරිදි වන කාලසීමාවක් තුළ එම අස්ථිතයවල වාර්ෂික කාර්ය සාධන වාර්තා ද සමඟ ප්‍රධාන ගණන් දීමේ නිලධාරියා විසින් විගණකාධිපතිවරයා වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුය. එම පනතේ 38 (1) (ඇ) වගන්තිය ප්‍රකාරව, වාර්ෂික වාර්තා සහ වෙනත් මූල්‍ය ප්‍රකාශ අවශ්‍ය වේලාවන් ඇතුළත පිළියෙල කිරීමට සිදුවන බව සහතික විය යුතු අතර ඊට අමතරව විගණනය කරනු ලබන අස්ථිතයට අදාළ වාර්ෂික වාර්තා පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කිරීමට ප්‍රධාන ගණන් දීමේ නිලධාරියා වගබලා ගනු ලැබිය යුතුය.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම

2021 නොවැම්බර් 16 දිනැති අංක 01/2021 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛයේ 6.6 වගන්තිය ප්‍රකාරව, ගිණුම් වර්ෂය අවසන් වී දින 60 ක් ඇතුළත මූල්‍ය ප්‍රකාශන සහ කෙටුම්පත් වාර්ෂික වාර්තාව විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු වුවත්, සමාගම විසින් 2010/2011 වර්ෂයේ සිට 2022/2023 වර්ෂය දක්වා අඛණ්ඩව ගිණුම් වර්ෂ 13 ක් සඳහා මූල්‍ය ප්‍රකාශන හා කෙටුම්පත් වාර්ෂික වාර්තාව මෙම වාර්තාවේ දිනය වන විටත් විගණකාධිපතිවරයා වෙත ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

2. විගණන නිරීක්ෂණ

2.1 වත්කම්, වගකීම්, ආදායම් හා වියදම්

2010 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් 2009/2010 ගිණුම් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන වත්කම්, බැරකම්, ආදායම් හා වියදම් පිළිබඳ විස්තර පහත දැක්වේ.

	වටිනාකම
වත්කම්	රු.
ජංගම නොවන වත්කම්	25,872,950
ජංගම වත්කම්	249,749,110
මුළු වත්කම්	275,622,060
බැරකම්	
ජංගම බැරකම්	600,227,603
ජංගම නොවන බැරකම්	42,756,078
ප්‍රාග්ධනය හා සංචිත	(367,361,621)

මුළු බැරකම් සහ ප්‍රශ්න	275,622,060
දළ ලාභය	41,985,160
වෙනත් ආදායම්	135,085,512
මුළු වියදම	96,858,843
වර්ෂයේ උපතාවය	80,211,829

2010 මාර්තු 31 දිනට සමාගමේ පැවති මුළු වත්කම් මෙන් දෙගුණයකට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයකින් බැරකම් පැවති බව නිරීක්ෂණය විය. එසේම ජංගම වත්කම් ඉක්මවා ජංගම බැරකම් ප්‍රමාණය රු.350,478,493 ක් වූ අතර ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම තරජනයකට ලක්වී තිබූ බව නිරීක්ෂණය වේ.

2.2 සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>සමාගම විසින් අවසන් වරට විගණනය වෙත ඉදිරිපත් කර තිබුණු 2010 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා ලාභය රු.80,211,829 ක් විය. ඊට අනුරූපීව 2009 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂයේ අලාභය රු.72,829,342 ක් විය.</p> <p>2023 වර්ෂය වනවිට ජාවත්ත හා නුගේගොඩ හැරුණු විට දිවයින පුරා පිහිටි අනෙකුත් සියළුම අලෙවිසැල් හා නිෂ්පාදන කර්මාන්තශාලා වසා තිබූ අතර යන්ත්‍රසූත්‍ර භාවිත නොවී තිබුණි. අවසන් වරට විගණනය වෙත ඉදිරිපත් කර තිබුණු 2010 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මූල්‍ය ප්‍රකාශන ප්‍රකාරව කාරක ප්‍රාග්ධනය රු.350,478,493 ක සෘණ අගයක් විය. 2023 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂයේදී සභාපති හැර ස්ථීර සේවකයන් 09 දෙනෙකු පමණක් සේවයේ නිරතවී සිටි බවට නිරීක්ෂණය වී ඇතත් එම කාර්ය මණ්ඩලයට අමතරව දෛනික පදනම මත 10 ක් හා කොන්ත්‍රාත් පදනම මත 5 දෙනෙකු ද බඳවාගෙන තිබුණි. තවද සමාගම් පනතේ 220 වගන්තිය අනුව අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලය විසින් සමාගමේ පැවැත්ම ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගෙන ඇති බවක් නිරීක්ෂණය නොවේ.</p>	<p>අදහස් දක්වා නොතිබුණි.</p>	<p>කාරක ප්‍රාග්ධනය කළමනාකරණය කල යුතුය.</p>

2.3 නීති, රීති හා රෙගුලාසි වලට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති , රෙගුලාසිවලට අනුකූල නොවූ අවස්ථා පහත දැක්වේ.

නීති, රීති, රෙගුලාසි වලට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2007 අංක 07 දරන සමාගම් පනත			
(i) 131 (1) වගන්තිය	සෑම සමාගමක්ම වාර්ෂික වාර්තාවක් (ආකෘති අංක 15) සමාගම් රෙජිස්ට්‍රාර් වෙත භාරදිය යුතු වුවද 2013 වර්ෂයෙන් පසු වාර්ෂික වාර්තා භාර දීම පැහැර හැර තිබුණි.	අදහස් දක්වා නොතිබුණි.	2007 අංක 07 දරන සමාගම් පනතේ නෛතික අවශ්‍යතාවයන්ට අනුගත විය යුතුය.

(ii) 170 (1) වගන්තිය

විගණන වාර්තාවද සමගින් මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමාගම් රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා වෙත ලියාපදිංචි කිරීම සඳහා වාර්ෂිකව භාර දී නොතිබුණි.

අදහස් දක්වා නොතිබුණි.

-එම-

(ආ) 2002 අංක 14 දරන එකතුකල අගය මත බදු පනතේ 21 වගන්තිය

ඉකුත් වර්ෂවලට අදාළව සමාගම අයකල බදු මුදල් හා සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළව අයකල රු.1,788,996 ක බදු මුදල දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ප්‍රේෂණය කර නොතිබුණි.

අදහස් දක්වා නොතිබුණි.

අයකල බදු මුදල් දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ප්‍රමාදයකින් තොරව ප්‍රේෂණය කල යුතුය

(ඇ) 1980 අංක 46 දරන සේවක භාරකාර අරමුදල් පනතේ 16 හා 27 වන වගන්ති

2019 වර්ෂයේ සිට 2021 වර්ෂය දක්වා වූ කාලයට අදාළව සේවක භාරකාර අරමුදල සඳහා දායක මුදල් පසුව එළඹෙන මාසයේ අවසන් දිනට පෙර ප්‍රේෂණය නොකිරීම නිසා එකතුව රු.118,409 ක දඩ මුදලක් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ගෙවීමට සිදු වී තිබුණි.

අදහස් දක්වා නොතිබුණි.

සේවක භාරකාර අරමුදල සඳහා දායක මුදල් පසුව එළඹෙන මාසයේ අවසන් දිනට පෙර ප්‍රේෂණය කල යුතුය.

(ඈ) 2006 ජනවාරි 25 දිනැති 2006 ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 3.4.1 වගන්තිය හා 2020 මාර්තු 25 දිනැති අංක 35 දරන ප්‍රසම්පාදන අතිරේකය

වෙළඳපොළ සැදහුම් ක්‍රමය (Shopping) යටතේ ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම් යෙලෝ ජේජස්වල සඳහන් ආයතනවලින් මුද්‍රා තැබූ මිල ගණන් 5 ක් සම්මත ආකෘතිපත්‍රවලින් ලබාගත යුතු වුවද ආයතනවලින් විවෘත මිල ගණන් ලබා ගැනීම හා අනුමත කල හැකි රු.මිලියන 10 ක වියදම් සීමාව ඉක්මවා රු. මිලියන 11.536 ක මිලදී ගැනීම් ද කර තිබුණි.

අදහස් දක්වා නොතිබුණි.

ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම් යෙලෝ ජේජස්වල සඳහන් ආයතනවලින් මුද්‍රා තැබූ මිල ගණන් 5 ක් සම්මත ආකෘතිපත්‍රවලින් ලබාගෙන ඇගයීමට ලක් කල යුතුය.

(ඉ) 2013 සැප්තැම්බර් 11 දිනැති අංක 2/2013 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වකුලේඛයේ 3.5 ඡේදය

පාරිතෝෂික මුදල් ලබා ගැනීමට සුදුසුකම් ලද සේවකයන්ට අදාළ මුදල් ගෙවීම් ප්‍රමාදවීම මත රු.153,036 ක අධිභාරයක් ගෙවීමට සිදු වී තිබුණි.

අදහස් දක්වා නොතිබුණි.

ප්‍රමාදයකින් තොරව පාරිතෝෂික ගෙවීමට කටයුතු කල යුතුය.

(ඊ) 2021 නොවැම්බර් 16 දිනැති අංක 01/2021 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වකුලේඛය සමඟ නිකුත් කල මෙහෙයුම් අත්පොත (Operational manual for State owned Enterprises) 6.7 ඡේදය

වාර්ෂිකව වත්කම් සත්‍යාපනය කර නොතිබූ අතර එක් එක් අංශවලට අදාළව ඉන්වෙන්ට්‍රි පොත් නඩත්තු කර නොතිබුණි.

අදහස් දක්වා නොතිබුණි.

වාර්ෂිකව වත්කම් සත්‍යාපනය කිරීමට කටයුතු කල යුතුය .

(උ) 2020 අගෝස්තු 28 දිනැති
අංක 01/2020 දරන රාජ්‍ය
මුදල් චක්‍රලේඛයේ

I කොටසේ 9.1 (ආ)
පේදය

යම් විශේෂිත කාර්යයක් සඳහා
මාණ්ඩලික තත්වයේ නිලධාරීන්ට
උපරිමය රු.100,000 දක්වා
තත්කාර්ය අතුරු අග්‍රිම ලබාදියහැකි
අතර එය ලබාගත් මාණ්ඩලික
නිලධාරියා කාර්යය නිමවූ විගස
නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කළ යුතු
වුවත් වසර 7කට පෙර
නිලධාරියෙකුට ගෙවා තිබූ රු.20,000
ක අතුරු අග්‍රිමය පියවා නොතිබූ අතර,
තවත් අවස්ථා 12 කදී නිලධාරීන්
දෙදෙනෙකු එකතුව රු.92,465 ක
තත්කාර්ය අතුරු අග්‍රිම ලබාගැනීමෙන්
පසු අදාළ කාර්යයන් සිදු නොකර මාස
4 ක සිට මාස 8 ක් අතර
කාලපරාසයක් ලඟ තබා ගෙන නැවත
පියවා තිබුණි.

අදහස් දක්වා
නොතිබුණි.

තත්කාර්ය අතුරු
අග්‍රිම ලබාගත්
කාර්යය නිමවූ
විගස නිරවුල්
කිරීමට කටයුතු
කළ යුතුය.

2.4 මුදල් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2022 මාර්තු 31 දිනට බැංකු සැසඳුම් ප්‍රකාශනය අනුව මුදල් පොතේ රු.11,167,854 ක ශේෂයක් පැවතියද 2022 අප්‍රේල් 01 දිනට ආරම්භක ශේෂය රු.11,662,045 ක් ලෙස ගිණුම්ගත කර තිබීම හේතුවෙන් ආරම්භක ශේෂය රු.494,191 කින් වෙනස්වී තිබුණි.	අදහස් දක්වා නොතිබුණි.	ඉකුත් වර්ෂයේ අවසන් ශේෂ නිවැරදිව ඊළඟ වර්ෂයේ ආරම්භක ශේෂ ලෙස ඉදිරියට ගෙනා ආ යුතුය.
(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ බැංකු ගිණුම් තුනකට අවස්ථා 31 කදී ලැබී තිබූ එකතුව රු.4,069,567 ක ආදායම් හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත නොකර මුදල් පොතේ “තැන්පතු ලැබීම්” ලෙස සටහන් කර තිබුණි. ඒ අනුව බැංකු සැසඳුම් ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී “බැංකුවට බැර කර ඇති නමුත් හඳුනාගෙන ලැබීම්” නොමැති බවට පෙන්වුම් කර ඇති අතර, තැන්පතු ලැබීම් ගිණුමේ පවතින ශේෂයන් නිරවුල් කර ගැනීමට ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි.	අදහස් දක්වා නොතිබුණි.	බැංකුවට බැර කරන ලද “හඳුනාගෙන ලැබීම්” හඳුනාගෙන නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඇ) විවිධ නිලධාරීන්ට තත්කාර්ය අතුරු අග්‍රිම ගෙවීමේදී අයදුම්පත්‍රයක් භාවිත කර තිබූ අතර ගෙවීමක් ලෙස සටහන් නොකර මුදල් දුන් බවට සාක්ෂියක් ලෙස අයකැමි වෙත රඳවාගෙන තිබුණි. මෙම තත්කාර්ය අතුරු අග්‍රිමවල එකතුව අතැති මුදල් වල කොටසක් ලෙස සලකා තිබුණි.	අදහස් දක්වා නොතිබුණි.	තත්කාර්ය අතුරු අග්‍රිම ගෙවීමක් ලෙස සටහන් කළ යුතු අතර, ගෙවූ එකතුව අතැති මුදල් වල කොටසක් ලෙස නොදැක්විය යුතුය.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය
3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ ඉපයූ ආදායමින් සියයට 89 ක් රජයේ ආයතන වෙත ලාභාන්තිකයක් එකතු කර භාණ්ඩ සැපයීමෙන් ලබා ගන්නා ලද ලාභ තත්ත්වයක් වූ අතර, එම ලාභාන්තිකය සියයට 30ක සිට සියයට 444 ක් දක්වා පරාසයක් ගෙන තිබුණි.	අදහස් දක්වා නොතිබුණි.	අතරමැදියෙකු වශයෙන් කටයුතු කිරීමේදී ඉහල ලාභාන්තිකයක් එකතු කර රජයේ ආයතන වෙත භාණ්ඩ සැපයීමට කටයුතු නොකළ යුතුය.
(ආ) විශේෂ කාර්ය බලකායේ 2021 ජනවාරි 06 දිනැති ප්‍රසම්පාදන පිරිනැමීමේ ලිපිය ප්‍රකාරව සුදු බැනියම් 6000 ක් දින 90 කින් සැපයිය යුතු වුවත් ලබාගෙන මාස 9 ක කාල ප්‍රමාදයකින්	අදහස් දක්වා නොතිබුණි.	කාල ප්‍රමාදයකින් තොරව සැපයීම හා ආදායම් නිවැරදිව හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කිරීම කළ යුතුය.

පසුවද බැනියම් 4,048 ක ප්‍රමාණයක් සැපයීමට අපොහොසත් වීම හේතුවෙන් රු.647,680 ක ආදායමක් අහිමි වී තිබූ අතර, සැපයූ බැනියම් 1952 ට අදාළව රු.29,280 ක ලාභයක් ඉපයීමට අපේක්ෂා කළද ප්‍රමාද ගාස්තු ලෙස රු.64,786 ක් ගෙවීමට සිදුවීම නිසා එම විකුණුමෙන් රු.35,506 ක පාඩුවක් වී තිබුණි. එමෙන්ම එම සැපයුමට අදාළව 2022 දෙසැම්බර් 09 දින ලද රු.272,537 ක මුදල හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කිරීමද කර නොතිබුණි.

(ඇ) විකිණීමේ හෝ ආපසු යැවීමේ පදනම මත ලබාගත් රෙදිපිළි

(i) රෙදිපිළි ලබා ගැනීමේදී සාධාරණ, සමාන හා උපරිම අවස්ථාවක් නිෂ්පාදකයින් සඳහා ලබාදීම වෙනුවට තෝරාගත් අතරමැදියන්ගෙන් රෙදිපිළි ලබාගැනීම නිසා ගැනුම් මිල ඉහළ යාමත්, ඊට සියයට 30 ක ලාභාන්තිකයක් සහිතව විකුණුම් මිල තීරණය කිරීමත් හේතුවෙන් සමාගමේ රෙදිපිළිවල මිල, වෙළඳපොල මිලට සාපේක්ෂව වැඩි වී තිබුණි.	අදහස් නොතිබුණි.	දක්වා	සාධාරණ, සමාන හා උපරිම අවස්ථාවක් නිෂ්පාදකයින් සඳහා ලබාදීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ii) රෙදිපිළි සමාගමෙහි රඳවාගැනීමේ කාලය, විකුණූ රෙදිපිළි සඳහා මුදල් ගෙවීම, නොවිකුණූ රෙදිපිළි ආපසු යැවීම ආදිය වෙනුවෙන් සැපයුම්කරුවන් සමඟ නීත්‍යානුකූල එකඟතාවයකට පැමිණ නොතිබුණි. මේ හේතුවෙන් 2023 ජූලි මස 20 දින වන විට එම පදනම මත ලබාගත් රෙදිපිළි මාස 03 ක සිට මාස 14 ක් දක්වා කාලපරිච්ඡේදයක් අලෙවිසැල්හි ප්‍රදර්ශනය කර තිබුණද අලෙවි නොවූ රු.2,261,653 ක වටිනාකමක් සහිත තොග පැවතුණි. එමෙන්ම එම තොග ආපසු සැපයුම්කරු වෙත භාරදීමේදී සඵසල නාමය සහිත ලේඛලය ඉවත් කිරීමකින් තොරව භාරදෙන බව 2023 ජූලි 20 දින භෞතික පරීක්ෂාවේදී නිරීක්ෂණය විය.	අදහස් නොතිබුණි.	දක්වා	රෙදිපිළි රඳවාගැනීම, මුදල් ගෙවීම හා නොවිකුණූ තොග ආපසු යැවීම නීත්‍යානුකූල එකඟතාවයකින් සිදුවිය යුතු අතර තොග ආපසු සැපයුම්කරු වෙත භාරදීමේදී සඵසල නාමය සහිත ලේඛලය ඉවත් කිරීම කළ යුතුය.
(iii) රෙදිපිළි විකුණූ පසු මුදල් ගෙවීම සමාගමේ ප්‍රතිපත්තිය වුවද නියදියක් පරීක්ෂා කිරීමේදී එම ප්‍රතිපත්තියට බැහැරව එක් සැපයුම්කරුවකුගේ නොවිකුණූ අයිතම 55 කට අදාළ රු.191,300 ක්ද අනෙක් සැපයුම්කරුගේ අයිතම 10කට අදාළව රු. 6,700 ක් ද වශයෙන් ජාවත්ත අලෙවිසැලෙහි පැවති තොග සඳහා මුදල් ගෙවා තිබුණි. එමෙන්ම 2023 ජූලි 14 දිනට විකුණා ඇතත් මුදල් නොගෙවූ රු.789,060 ක ණයහිමි ශේෂයක් ද පැවතුණි.	අදහස් නොතිබුණි.	දක්වා	මිලදී ගත් රෙදිපිළිවලට මුදල් ගෙවීම සම්බන්ධයෙන් සමාගමේ ප්‍රතිපත්තියට අනුකූලව කටයුතු කළ යුතුය.

<p>(ඇ) මුල්ලේරියාවේ පිහිටි ගොඩනැගිල්ල සඳහා රජයේ තක්සේරුවක් ලබා ගැනීමකින් තොරව 2022 ඔක්තෝබර් 14 සහ 24 දිනැතිව වසර 05 ක කාලයක් සඳහා පුද්ගලික සමාගම් දෙකක් වෙත බදු දීම සඳහා ගිවිසුම් ගතවී තිබුණි. ඉන් එක් සමාගමක සංස්ථාපනය 2022 ඔක්තෝබර් 17 දින එනම් ගිවිසුමේ දිනට පසුව සිදුවී තිබීම නිසා මෙම ගිවිසුමේ වලංගුභාවය පිළිබඳ විගණනයේදී ගැටළු සහගත විය.</p>	<p>අදහස් නොතිබුණි.</p>	<p>දක්වා</p>	<p>රජයේ දේපළ සම්බන්ධයෙන් තක්සේරුවක් ලබා ගැනීමත්, ගිවිසුම්වලට එළඹීමට පෙර ආයතනවල වලංගුභාවය පිළිබඳවත් සැලකිලිමත් විය යුතුය.</p>
<p>(ඉ) තලංගම පිහිටි බලවේග පෙහෙකම්හල් ගොඩනැගිල්ල වසර 10 ක කාලයකට ඇතුළත් වූ බදු ගිවිසුම 2016 ජූනි 07 දිනෙන් අවසන් වී ඇති අතර, විගණන දිනය වන විට වසර 7 කට වැඩි කලක සිට ඉඩම සහිත ගොඩනැගිලි ගිවිසුමකින් තොරව බදුකරු විසින්ම භාවිත කර තිබුණි. තවද, සමාගම බදුකුලී ලේඛන නිසිලෙස නඩත්තු කර නොතිබූ බැවින් හිඟ බදු කුලී පිළිබඳ තහවුරුවක් නොවුණි. තවද, සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී රු.2,768,620 ක් ගෙවා ඇතත් එම මුදල කවර කාල පරිච්ඡේදයක් සඳහා ද යන්න හා හිඟ බදු කුලිය කොපමණද යන්න අනාවරණය නොවීය.</p>	<p>අදහස් නොතිබුණි.</p>	<p>දක්වා</p>	<p>බදු කාලය අවසන් වීමත් සමඟ නව බදු ගිවිසුම්වලට එළඹීමත්, ලේඛන නිසිලෙස නඩත්තු කර හිඟ බදුකුලී අයකර ගැනීමත් කළ යුතුය.</p>
<p>(ඊ) රජයේ ඉඩම් ආඥා පනත යටතේ ඉඩම් කොමසාරිස් විසින් හික්සුන් වහන්සේ නමකට බදු දී තිබූ ගොතටුවේ පිහිටි ඉඩමකින් රු.ඩී 01 පර්චස් 18 ක බිම් කොටස 1975 ජනවාරි 01 දින සිට වසර 50 ක කාලයක් සඳහා සමාගමට අතුරු බදු ගෙන තිබුණි. අයිතිය පවරා ගැනීමකින් තොරව එම ඉඩමේ ගොඩනැගිලි සෑදීම සඳහා සමාගම වියදම් දරා තිබූ අතර ඒ සම්බන්ධයෙන් වාර්තා නොතිබුණි. එමෙන්ම 2008 ඔක්තෝබර් 13 දින සිට 2021 ඔක්තෝබර් 21 දක්වා වූ කාල සීමාවක් සඳහා ඉඩම් කොමසාරිස්ගේ අනුමැතියකින් තොරව සමාගම විසින් අංක 190 දරන බදු ගිවිසුමෙන් පෞද්ගලික ආයතනයකට අතුරු බදු දී තිබූ අතර එම ආයතනය සමාගමට හෝ ඉඩම් කොමසාරිස් කාර්යාලයට හෝ බදුකුලී ගෙවීමකින් තොරව 2011 වර්ෂයේ මාර්තු සිට එකී දේපළ භාවිත කරනු ලබයි.</p>	<p>අදහස් නොතිබුණි.</p>	<p>දක්වා</p>	<p>අයිතිය පවරා ගැනීමකින් තොරව ඉඩම්වල ගොඩනැගිලි සෑදීම හා ඉඩම් කොමසාරිස්ගේ අනුමැතියකින් තොරව බදු ඉඩම් අතුරු බදුදීම නොකළ යුතුය. එමෙන්ම ප්‍රාග්ධන වියදම් වාර්තා නිසි පරිදි පවත්වා ගත යුතුය.</p>
<p>(උ) අම්පාරේ පිහිටි ගොඩනැගිල්ල 2023 පෙබරවාරි 16 සිට 2033 පෙබරවාරි 15 දක්වා කාලපරිච්ඡේදයට අදාළව මසකට රු.60,000 බැගින් පෞද්ගලික ආයතනයකට බදු දී තිබුණු අතර තක්සේරු වාර්තාවක් විගණනයට ඉදිරිපත් නොවීය.</p>	<p>අදහස් නොතිබුණි.</p>	<p>දක්වා</p>	<p>බදු දීමට පෙර දේපළ සම්බන්ධව තක්සේරුවක් ලබාගත යුතුය.</p>

- (ඌ) 2022/23 කාල පරිච්ඡේදයට අදාළ ණය ගැති ලේඛන, ණය හිමි ලේඛන යාවත්කාලීනව පවත්වාගෙන ගොස් නොතිබුණි. අදහස් දක්වා නොතිබුණි. ණය ගැති හා ණය හිමි ලේඛන යාවත්කාලීනව පවත්වාගත යුතුය.
- (එ) 2011 වසරේ දී පෞද්ගලික ආයතනයක් සමඟ ජාවත්ත පරිශ්‍රයේ ගොඩනැගිල්ලක් රු.මිලියන 11.2 ක මුදලකට බදු දීම සම්බන්ධයෙන් එකඟ වූ ගිවිසුම ප්‍රකාරව කටයුතු නොකිරීම නිසා එම ආයතනය සමාගමට එරෙහිව නඩු පවරා තිබුණි. අදහස් දක්වා නොතිබුණි. බාහිර පාර්ශවයන් සමඟ ඇතිකර ගත් ගනුදෙනු සම්බන්ධයෙන් ගිවිසුම් ප්‍රකාරව කටයුතු කිරීමට වග බලාගත යුතුයි

3.2 නිෂ්ක්‍රීය හා ඌන උපයෝජිත වත්කම්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම		නිර්දේශය
(අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ අප්‍රේල් සිට නොවැම්බර් දක්වා රු.මිලියන 10 සිට රු.මිලියන 17 දක්වා මුදලක් ජංගම ගිණුම්වල ශේෂ ලෙස පැවතිණි. එම කාලපරිච්ඡේදයේ වෙළඳපොළ ආයෝජන මත සියයට 15 සිට සියයට 23 දක්වා ඉහළ පොළී අනුපාතයක් පැවතියත් එම අතිරික්ත මුදල් ආයෝජන කර ප්‍රතිලාභ ලබා ගැනීමට කටයුතු නොකර නිෂ්කාර්යව රඳවා තිබුණි.	අදහස් නොතිබුණි.	දක්වා	ජංගම ගිණුම්වල පවතින ශේෂ නිෂ්කාර්යව රඳවා නොගෙන එලදායීව යෙදවීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) 2022 වර්ෂයේදී පැවරුම් ලිපියකින් බදු ගෙන තිබූ ගෝනුල්ල පිහිටි ගොඩනැගිලි 3 ක් සහිත පර්චස් 31.4 ඉඩම හා 2012 වර්ෂයේදී බදු ගෙන තිබූ මහවැලි අධිකාරිය සතු දෙමහල් ගොඩනැගිල්ලක් සහිත අගුණකොළපැලැස්සේ පිහිටි රුඩ් 01 ක ඉඩම නීත්‍යානුකූලව සමාගම වෙත පවරා ගෙන නොතිබූ අතර ඒවා විගණිත දිනය වන විටත් නිෂ්කාර්යව පැවතුණි.	අදහස් නොතිබුණි.	දක්වා	ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි එලදායීව යෙදවීමත් ඒවා නීත්‍යානුකූලව සමාගම වෙත පවරා ගැනීමටත් කටයුතු කළ යුතුය.
(ඇ) වීරවිල රුඩ් 03 පර්චස් 18.68 ක ඉඩම 2018 වර්ෂයේ සිට සමාගම වෙනුවෙන් වෙන් කර ඇති බව දෙබරවැව නියෝජ්‍ය ඉඩම් කොමසාරිස් කාර්යාලය දන්වා ඇතත් එය පවරා ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	අදහස් නොතිබුණි.	දක්වා	ඉඩම පවරා ගැනීමට හා එලදායීව යෙදවීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඈ) කළුතර - බේරුවල පිහිටි ගොඩනැගිලි සහිත රුඩ් 01 පර්චස් 16 ක ඉඩමද, උණවටුනෙහි පිහිටි හස්ත කර්මාන්ත මණ්ඩලය වෙත පැවරීමට නියමිතව ඇති අක්කර 01 පර්චස් 30.6 ක සමාගම සතු දේපල විගණිත දිනය වන විටත් නිෂ්කාර්යව පැවතුණි.	අදහස් නොතිබුණි.	දක්වා	වත්කම් එලදායීව යෙදවිය යුතුය.
(ඉ) ගලගෙදර පිහිටි අක්කර 01 රුඩ් 01 පර්චස් 39.5 කින් යුතු ගොඩනැගිලි 03 ක් සහිත නිෂ්පාදන ආයතනය හා එහි පැවති ඉන්වෙන්ට්‍රි ද සමඟ මධ්‍යම පළාත් සභාවේ ජේෂ කර්මාන්ත දෙපාර්තමේන්තුවට නිෂ්පාදන කටයුතු කරගෙන යාමටත් එම නිෂ්පාදනයෙන් කොටසක්	අදහස් නොතිබුණි.	දක්වා	ගිවිසුම්ගත එකඟතාවය අනුව කටයුතු ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය.

සමාගමට ලබාදීමටත් 2022 දෙසැම්බර් මස ගිවිසුම් ගත වූවද වර්තමානය වන විටද එකඟ වූ නිෂ්පාදනයෙන් කොටසක් සමාගමට ලබා දීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

(ඊ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ රු.194,410 ක් වැය කර මහන මැෂින් 20 ක් අලුත්වැඩියා කර ඇතත් එම මැෂින් උන උපයෝජිතව පැවති අතර තවත් මහන මැෂින් 54 ක් අක්‍රීය තත්වයේ පැවතුණි.

අදහස්
නොතිබුණි.

දක්වා

වත්කම්
යෙදවීමට
කටයුතු
කළ යුතුය.
එලදායීව